

Nález správních úřadů, kterým se zrušuje vyvlastňovací výměr, vydaný dle zákona o stavebním ruchu, není listinou, podle které by mohl býti povolen vklad vlastnického práva pro expropriáta.

Vlastníku J. K. byly expropriačním výměrem okresního úřadu vyvlastněny dle zákona o stavebním ruchu pozemky ve prospěch stavitele B. U. Staviteli dána byla lhůta pět let k dokončení staveb.

Když stavitel této lhůty nedodržel, učinil bývalý vlastník u okresního úřadu návrh, aby expropriační nález byl zrušen, kterémužto návrhu bylo okresním úřadem vyhověno. Zemský úřad zrušovací nález potvrdil, a bývalý vlastník podal pak u soudu knihovní žádost, aby podle těchto zrušovacích nálezů bylo mu na vyvlastněné nemovitosti vloženo znovu právo vlastnické.

První soud návrhu tomu vyhověl.

K stížnosti stavitele B. U. změnil *r e k u r s n í s o u d* usnesení prvního soudu a návrh na vklad vlastnického práva pro bývalého vlastníka T. K. zamítl. Z důvodů rekursního soudu: § 10 zákona o stav. ruchu z 27. ledna 1922 čís. 45 Sb. z. a n. praví sice, že vyvlastňovací výměr může býti na žádost vyvlastněného zrušen, nebude-li provedena stavba, tím však není řečeno, že zrušovací výměr může býti bez dalšího listinou, dle níž mohlo by býti vloženo právo vlastnické pro expropriáta.

Aby se tak mohlo státi, musila by tato veřejná listina odpovídati požadavkům knihovního zákona o náležitostech vkladních listin, zejména ustanovením § 33 d) knih. zák., t. j. musila by býti vykonatelná tak, jak to navrhuje knihovní žádost. Pouhé zrušení vyvlastňovacího nálezu nevyslovuje však, že může býti zase vlastnické právo expropriátu zapsáno.

Dle § 33 d) knih. zák. se však požaduje, aby veřejná listina měla charakter soudně vykonatelného výroku. Toho tu při pouhém zrušení vyvlastňovacího výměru není.

Zřetelně tento nedostatek zrušovacího výměru, býti vkladní listinou, vynikne z této úvahy:

§ 33 lit. d) knih. zák. vyžaduje, jak řečeno, charakter soudně vykonatelného výroku. Zrušovací výměry, jichž se navrhovatel dovolává, nelze však dle § 1 ex. ř. považovati za exekuční tituly, neboť jednak není tu vykonatelnost zákonem stanovena, čl. VI. zák. čís. 130/30 pak tu užití nelze, jednak není vůbec žádné plnění nikomu v nich uloženo.

Navrhovatel nemohl by tudíž použití zrušovacích těchto výměrů jako titulů exekučních a nemůže jich proto užití ani pro žádost tabulární.

N e j v y š š í s o u d dovolací stížnosti nevyhověl z těchto *d ů v o d ů*:

Navrhovatel patrně řídí se názorem, že může na základě pravoplatného rozhodnutí, kterým byl zrušen vyvlastňovací nález, prostě požádati knihovní soud o vklad vlastnického práva pro sebe. Nejvyšší soud nesdílí názor, že by zrušovací nález byl veřejnou

listinou, na jejímž základě lze podle § 33 d) knih. zákona prostě u knihovního soudu navrhnouti, aby byl obnoven dřívější stav knihovní. Dle § 33 d) knih. zák. lze vykonati vklady podle listin, které mají povahu výroku veřejného úřadu, jenž se může soudem vykonati. Kdy lze takový výrok vykonati soudem, není v cit. § stanoveno, a proto odkázati jest na § 7 ex ř., dle něhož smí býti exekuce jen tehdy povolena, lze-li z exekučního titulu seznati mimo osobu oprávněného a povinného také předmět, způsob, objem a čas dlužného plnění nebo opomenutí. Listiny v souzeném případě předložené nemají těchto náležitostí, ježto není z nich patrné, co, jak a kdy jest plniti. Mimo to uvážiti jest ještě, na jakém podkladu dochází ke vkladu vlastnického práva na vyvlastnítele a jakého naproti tomu rozsahu jest řízení v případě § 10 zákona o stav. ruchu. Vyvlastňovací nález obsahuje mimo jiné rozhodnutí o tom, který pozemek se vyvlastňuje a jaká náhrada přísluší odpůrci. Nevykáže-li vlastník, že osoby, kterým plynou práva z knihovních zápisů, souhlasí, aby jemu náhrada byla přímo vyplacena, jest ji podle § 7 odstavec první cit. zák. složiti u knihovního soudu a rozvrhnouti ji v nesporném řízení dle zásad exekučního řádu. Teprve, když vyvlastňovací nález nabude moci práva a náhrada bude zaplácena, nebo když náhrada nebo prozatímní jistota (§ 5) bude u knihovního soudu složena, odevzdá úřad vyvlastněný pozemek v držení vyvlastňovateli (§ 7 odst. 2. cit. zák.). Do knih pozemkových lze pak vlastnické právo pro vyvlastnítele vložiti, když jest vyvlastňovací nález pravoplatný a náhrada za podmínek § 7 zaplácena nebo k soudu složena (srov. rozh. čís. 5402 Sb. z. a n.). Při zrušování vyvlastňovacího nálezu podle § 10 cit. zák. omezí se správní úřad jen na výrok, že se vyvlastňovací nález zrušuje, a ani správní úřad ani knihovní soud není povolán, aby se staral o osud náhrady, která po případě již jest vydána na základě rozvrhového usnesení osobám, kterým plynou práva z knihovních zápisů, a aby vůbec likvidoval poměry, nastalé v mezidobí od provedení vyvlastnění nebo od uvedení v držbu do zrušení vyvlastňovacích nálezu. Vydáním zrušovacího nálezu ukončuje se tedy činnost, kterou správní úřad v řízení správním a po případě soud v řízení nesporném vyvíjel za účelem podpory stavebního ruchu, aniž by byly těmito orgány vypořádány všechny poměry a vztahy založené v onom mezidobí. Zákon zmiňuje se v § 10 výslovně pouze o nárocích odpůrce vyvlastňovatele na náhradu škody, řka, že mu zůstává vyhrazeno uplatniti náhradu škody pořadem práva. Že by však bylo obnoviti knihovní stav jen na základě zrušovacího nálezu není v zákoně řečeno. Vyvlastniteli musí býti poskytnuta možnost, aby proti kterýmkoli nárokům, jež odpůrce odvozuje ze zrušení vyvlastňovacího nálezu, mohl uplatniti své hmotněprávní námitky, jež nebyly ve zrušovacím nálezu řešeny. Vše to lze řešiti jen sporem.

Nelze tedy zmíněnému zrušovacímu nálezu přiznati náležitost listiny v § 33 d) knihovního zákona míněné a právem rekursní

soud zamítl pouhý, dle zásad knihovního zákona učiněný návrh odpůrce vyvlastňovatelova na vklad práva vlastnického pro něj.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 3. listopadu 1931 čís. j. R I 706/31. —r.

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Prof. Dr. August Miříčka: **Trestní právo procesní.** 1932. Nákladem spolku československých právníků »Všehrd«. Knih-tiskárna »Typus«, Praha-Smíchov. — Str. 290.

Litografované přednášky o trestním řízení, jichž se užívá hojně i pro potřeby právní praxe, nahradil nyní profesor Miříčka tištěnou učebnicí. Poněvadž, jak je známo, práce na reformě trestního řádu již značně pokročily, mohlo by se zdáti vydání učebnice trestního řízení právě nyní nevčasným. Autor správně v předmluvě poukazuje na to, že nutná revise osnovy, její parlamentní projednání a nezbytná vacatio legis si vyžádá i v nejpříznivějším případě jistě tolik času, aby kniha zatím splnila svůj úkol.

Poněvadž je kniha především pomůckou posluchačů práv, omezuje se plným právem na trestní procesní právo platné v zemi České a Moravskoslezské a nepřihlíží k osnově trestního řádu. Vystříhá se proto též rozvláčných teoretických úvah, kontroversí i podrobností.

Přes tuto stručnost knihy, diktovanou úsilím, aby byla přístupná posluchačům práv jak svým obsahem, tak i svým rozsahem, a tudíž svou cenou, byly dosavadní výklady, obsažené v litografovaných přednáškách rozhojneny a obohaceny o kapitoly zcela nové. Uvádím jako příklad výklady o obviněném, o osobách se samostatnými právy obhajovacími, o jazyku procesních úkonů — v pochybné otázce jazykových práv cizinců staví se M. na stranu nejvyššího správního soudu —, dále o osvědčování procesních úkonů protokolem, o hlasování podle důvodů, o otázkách porotcům atd.

Spornými otázkami a podrobnostmi se kniha obírá, jak řečeno, jen výjimečně, pokud pokládal autor za žádoucí odůvodnění mínění různící se od běžné praxe. V těchto otázkách možno s M. takřka bez výjimky souhlasiti. Zejména v jednom bodě uchýlil se v učebnici, jak sám uvádí, i od svých dosavadních výkladů, totiž v otázce, zda krajský soud pokládá za příslušný soud porotní vyslovuje svoji nepřislušnost rozsudkem (mínění panující), či usnesením (nynější mínění M., viz str. 41, 167, 184, 187). Této změně, kterou autor přesvědčivě odůvodňuje, bylo by arci třeba přizpůsobiti též výklad na str. 98 o způsobech soudních rozhodnutí. Nezdá se mi zcela přesným tvrzení, že § 490 tr. z. a § 1 zák. č. 89 1885 stanoví úchyly od zásady, že trestní řád neukládá stranám